

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з навчальної дисципліни „ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА”
підготовки магістра спеціальності 081 «Право»

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
24 березня 2016 року
протокол № 8
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Модуль 1. Юридична техніка як галузь наукових знань. Техніка правотворчості

Тема 1. Юридична техніка як галузь наукових знань і навчальна дисципліна

1. Користуючись рекомендованою літературою, письмово обґрунтувати сутність інструментального та якісного підходів до розуміння юридичної техніки та назвіть їх представників.
2. Користуючись рекомендованою літературою, письмово порівняти, які види юридичної техніки виділяють учені І. Д. Шутак та Т. В. Кашаніна.
3. Користуючись рекомендованою літературою, навести приклади п'яти різних дефініцій «юридична техніка» із зазначенням науковців, які їх обґрунтували.

Тема 2. Поняття і сутність правотворчості

1. Розробити логічно-структурну схему «Правотворчий процес».
2. Підготувати наукове повідомлення на тему «Правовий моніторинг».
3. Користуючись рекомендованою літературою, охарактеризувати ознаки концепції правового акта. Навести приклад концепції правового акта або розробити власний.
4. Для проведення контрольної правової експертизи проекту Указу Президента України щодо запровадження експерименту у взаємовідносинах місцевих державних адміністрацій та регіональних органів місцевого самоврядування Головою Адміністрації Президента було залучено Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні.

У своєму висновку щодо аналізу правового акта Державний фонд зазначив, що проект указу не узгоджується з окремими положеннями законодавства Європейського Союзу, не відповідає стратегічним напрямкам розбудови місцевого самоврядування в Україні, не сприяє розвитку соціально-економічних відносин на регіональному рівні, а також не матиме широкої громадської підтримки. Глава Адміністрації відмовився приймати висновок

Державного фонду, зазначивши, що він наданий не по суті правової експертизи нормативно-правового акта.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Які види правової експертизи Вам відомі? Який порядок проведення та суб'єкти здійснення правових експертиз правових актів?

Тема 3. Законодавча техніка

1. Розробити структурно-логічну схему «Стадії законодавчого процесу».
2. Підготувати наукове повідомлення на тему «Громадська експертиза проектів нормативно-правових актів».
3. Розв'язати ситуаційне завдання:

На першій сесії міської ради нового скликання депутатами був затверджений регламент міської ради. Цим документом, зокрема, передбачено, що міська рада може приймати нормативні й інші акти у формі ухвали, доручення, звернення, заяви, процедурного рішення та статуту територіальної громади. Акти міської ради приймаються відкритим або таємним голосуванням більшістю депутатів від загального складу ради, крім випадків, передбачених законом. Двома третинами голосів депутатів рада приймає Статут територіальної громади, затверджує регламент ради, а також приймає процедурні рішення про разове відхилення від встановлених регламентом процедур. Прийняті акти підписує міський голова, а у разі, якщо вони прийняті на сесії, скликаній депутатами чи постійною комісією ради, – голова постійної комісії міської ради з питань регламенту протягом тридцяти днів. Прийнятий у такий спосіб Статут територіальної громади міста був направлений на реєстрацію до Міністерства юстиції України. Надайте юридичну оцінку положенням регламенту міської ради.

Який порядок підготовки, прийняття та оприлюднення рішень місцевих рад? Які особливості прийняття статутів територіальних громад?

Тема 4. Правила формування змісту нормативно-правового акта

1. Підготувати наукове повідомлення на тему «Система логічних вимог (правил) у правотворчості».

2. У процесі роботи над проектами правових актів, які в подальшому були прийняті, використані такі конструкції: «ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення» (ч. 1 ст. 61 Конституції України); «особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду» (ч. 1 ст. 62 Конституції України); «незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності» (ч. 2 ст. 68 Конституції України); «вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя» (ч. 2 ст. 60 Сімейного кодексу України); «усиновлення визнається недійсним за рішенням суду, якщо усиновлювач не бажав настання прав та обов'язків, які виникають у результаті усиновлення» (ч. 2 ст. 236 Сімейного кодексу України).

Вказати, які техніко-юридичні прийоми формування правових норм використані у вказаних конструкціях? Обґрунтувати свою відповідь.

3. Для державної реєстрації до Міністерства юстиції України були подані накази деяких міністерств, що містили такі конструкції: «забезпечити безпечний розвиток», «цільове призначення витрат», «невикористані резерви», «слідчі органи розслідують», «відшкодування шкоди», «неповнолітня особа особисто несе відповідальність», «на підставі безпідставного затримання», «суперечить інтересам самого підопічного».

Визначити плеоназми й тавтологію у запропонованих словосполученнях. Які лінгвістичні засоби формування нормативно-правового акта?

Тема 5. Структурні та формальні (реквізитні) правила

1. Розв'язати ситуаційне завдання:

Під час розгляду проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку скринінгу донорської крові та її компонентів на

гемотрансмісивні інфекції» було прийнято рішення про його відхилення та повернення розробнику для доопрацювання. Підставою для відхилення названо його невідповідність вимогам структури, обов'язковим елементом якої має бути норма, що містить терміни, які використовуються в цьому акті.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Які елементи структури проектів правових актів враховуються під час його формування ?

2. Розв'язати ситуаційне завдання:

Для державної реєстрації наказу Міністра фінансів до Міністерства юстиції були подані його назва, дата прийняття і номер акта. Міністерство юстиції відмовило в реєстрації цього документа, посилаючись на неповноту поданої інформації.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Які вимоги до структури правового акту закріплені в законодавстві ? Чи правомірні дії Міністерства юстиції ?

Тема 6. Мова нормативно-правового акта

1. Проаналізувати правозастосовний акт стосовно його аргументованості та правильності використання мовних засобів. Запропонувати варіанти покращення мовного оформлення цього правозастосовного акта.*

ПОСТАНОВА

ІМ'ЯМ УКРАЇНИ

27 серпня 2011 року Ямпільський райсуд

Суддя- Петренко П.П. Сумської області

*розглянувши матеріали, які надійшли від ЛВ на ст. Х-Михайлівський, про притягнення до адміністративної відповідальності ОСОБА_1, ІНФОРМАЦІЯ_1 року народження, проживаючу в АДРЕСА_1, не працюючу, раніше до адміністративної відповідальності не притягувалася.
за ст. 160 ч.1 КпАП України, суд, –*

ВСТАНОВИВ:

1.08.2011 року гр-ка ОСОБА_1 о 6-00 г. торгувала з рук мінеральною водою в неустановленому місці в електропотязі № 6541 «Конотоп-Зернове» на перо

ні ст.Х.-Михайлівський, чим нарушила ст. 160 ч.1 КпАП України. Правопорушниця у судове засідання не з'явилася, але надала до суду письмову заяву, в якій просить врахувати її поганий майновий стан і розглядати справу в її відсутність.

На підставі викладеного, та керуючись ст. ст. 279,280,283,285,287, 160 ч.1 КУпАП, –

ПОСТАНОВИВ:

Притягти гр-ку ОСОБА_1 по ст. 160 ч.1 КпАП України до адміністративної відповідальності у вигляді штрафу в сумі 34 грив. з конфіскацією 1 пляшки мінеральної води «Миргородська» 0,5 л.

Постанова може бути оскаржена протягом 10 днів з дня її винесення. Постанова набула законної сили та підлягає виконанню: 8.09.11 року. Термін пред'явлення до виконання до 27.11.11 р.

*Акт подано дослівно за джерелом: Куйбіда Р. Посібник із написання судових рішень / Р. Куйбіда, О. Сироїд. – К.: Дрім Арт, 2013.

Тема 7. Юридична термінологія

1. Письмово навести по два приклади повних і неповних правових дефініцій.
2. Письмово обґрунтувати, що собою являє оціночне поняття та навести три приклади.
3. Проаналізувати конкретний нормативно-правовий акт за власним вибором на предмет його термінології. Визначити в ньому загальноповживані, спеціальні неюридичні і спеціальні юридичні терміни; однозначні терміни і такі, які потребують тлумачення; оціночні поняття. Вказати, які дефініції понять наведено в конкретному нормативно-правовому акті.

Тема 8. Юридичні конструкції

1. Підготувати наукове повідомлення на тему: «Історія формування та розвитку правових конструкцій».

2. Проаналізувати працю Р. Ієрінга «Юридична техніка» та письмово обґрунтувати, який початковий зміст вкладено автором у поняття «юридична конструкція».

Тема 9. Юридичні презумпції

1. Письмово навести по два приклади заперечних і незаперечних правових презумпцій.
2. Визначити, якою є одна з правових презумпцій, за вашим вибором: пряма чи опосередкована, заперечна чи незаперечна, матеріально-правова чи процесуально-правова, загальноправова, міжгалузева або галузева.
3. Сформулюйте самостійно або наведіть приклади норм статей законодавчих актів, у яких враховані юридичні дефініції та правові презумпції.

Тема 10. Юридичні фікції, аксіоми та преюдиції

1. Розробити структурно-логічну схему «Класифікація юридичних преюдицій».
2. Сформулювати самостійно або навести приклади норм статей законодавчих актів, у яких враховані правові фікції та правові аксіоми.
3. Письмово навести по два приклади цивільно-правових, кримінально-правових та адміністративно-правових фікцій із посиланням на нормативно-правові акти.
4. На основі аналізу правозастосовної практики знайти два приклади преюдицій та занотувати їх. Обґрунтувати значення преюдиціальних рішень для юридичної практики і проаналізувати, чи містять чинні нормативно-правові акти, зокрема Господарський кодекс України, ЦПК України та КПК України згадки про преюдиції.

Тема 11. Юридичні символи та застереження

1. Підготувати наукове повідомлення на тему «Охорона правових символів в Україні та за кордоном».
2. Письмово навести три приклади застереження до міжнародно-правових договорів.

Модуль 2. Техніка опублікування та систематизації нормативно-правових актів. Правореалізаційна, правозастосовна техніка і техніка тлумачення норм права

Тема 12. Техніка опублікування нормативно-правових актів

1. Підготувати наукове повідомлення на тему «Опублікування нормативно-правових актів та його значення».
2. На прикладі трьох нормативно-правових актів виписати реквізити, які вказуються при його публікації.

Тема 13. Техніка систематизації нормативно-правових актів

1. Скласти структурно-логічну схему «Загальні етапи проведення систематизації».
2. Скласти таблицю за зразком:

Техніко-юридичні правила		
кодифікації	консолідації	інкорпорації

3. Письмово охарактеризувати суб'єктивні та об'єктивні причини систематизації.
4. Підготувати наукове повідомлення на тему «Кодифікація в Європейському Союзі».

Тема 14. Правореалізаційна і правозастосовна техніка

1. Підготувати наукове повідомлення на тему «Договір як основний вид правореалізаційних документів».
2. Використовуючи рекомендовану для опрацювання літературу, письмово обґрунтувати відмінність акта правозастосування від нормативно-правового акта. Навести точки зору науковців з цього питання.
3. Скласти таблицю за зразком:

Техніка ведення договірної роботи			
Техніко-юридичні	Техніко-юридичні	Техніко-юридичні	Стадії договірної роботи

вимоги до форми договору	вимоги до змісту договору	вимоги до структури договору	

Тема 15. Техніка тлумачення норм права

1. Розробити структурно-логічну схему «Класифікація інтерпретаційних актів».
2. Підготувати наукове повідомлення на тему «Наукові підходи до розуміння тлумачення».
3. Письмово охарактеризувати суб'єктів автентичного тлумачення.

Тема 16. Правотворчі та правозастосовні помилки

1. Під час проведення правової експертизи проектів окремих законодавчих актів зауваження викликали їх наступні положення:

– «політична партія – це зареєстроване згідно з законом добровільне об'єднання громадян – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах (ст. 2 Закону України «Про політичні партії в Україні»);

– «суспільно необхідні видання – пріоритетні види видань для забезпечення загальнодержавних потреб (абз. 14 ст. 1 Закону України «Про видавничу діяльність»);».

Визначте помилки, що містять норми наведених правових актів. Запропонуйте напрямки подолання помилок.

2. Підготувати наукове повідомлення «Помилки при прийнятті корпоративних актів».

3. Розробити структурно-логічну схему «Правотворчі помилки».

